

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odborná konference s workshopem Rozvoj dobrovolnictví v ČR

1.1 Nejvýznamnější zjištění, závěry a doporučení z analýzy dobrovolnictví v zahraničí

Doc. Ing. Lubor Hruška, Ph.D.; Ing. Eva Poledníková, Ph.D.

Vědecko-výzkumný ústav:

ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú.

Web: <http://accendo.cz>

E-mail: info@accendo.cz

*Projekt: Koncepce rozvoje dobrovolnictví v České republice
s akcentem na zajištění regionální a oborové dostupnosti dobrovolnictví
v podobě dobrovolnických center*

Registrační číslo: CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_029/0003724

Cíl: Nalézt inspirativní příklady v zahraničí vhodné pro rozvoj dobrovolnictví v České republice

Koncepce rozvoje dobrovolnictví v České republice s akcentem na zajištění regionální a oborové dostupnosti dobrovolnictví v podobě dobrovolnických center

CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_029/0003724

Metodologie

- Pro analýzu zahraničních zkušeností byla využita smíšená metodologie, založená na kvalitativních metodách (polo-strukturované rozhovory) v kombinaci s kvantitativními metodami.
- Pro zvýšení validity závěrů byl použit princip triangulace metod i datových zdrojů dle Denzina (2000).
- Polo-strukturované rozhovory byly vedeny face-to-face:
 - a) u centrálních orgánů státu, které mají na starosti dobrovolnictví;
 - b) regionálních/lokálních dobrovolnických center včetně členů zástupců národní platformy;
 - c) u organizací pracujících s dobrovolníky.
- Byl proveden desk resech dokumentu, komparativní analýza legislativy, analýza sekundárních dat.

DENZIN, N. a LINCOLN, Y. (eds.) Handbook of Qualitative Research. Thousand Oaks: Sage, 2000, s. 391.

Komparace zemí v oblasti dobrovolnictví

Evropský výzkum hodnot 2008 - 2010

Podíl osob ve věku 18 +	Je členem organizace	Vykonává neplacenou práci
Itálie*	38,0%	60,7%
Nizozemí	87,5%	47,1%
Česká republika	43,8%	29,3%
Rakousko	40,4%	26,5%
Německo	42,5%	23,8%
Slovensko	27,6%	14,4%
Polsko	16,5%	8,9%

Pozn.: Báze: Počty respondentů Rakousko 1510; Česká republika 1793; Německo 2038; Itálie 1519; Nizozemí 1552; Polsko 1479; Slovensko 1509; Reprezentativní stratifikovaný náhodný výběr. Rozhovory face-to-face. Data za Itálii mají větší zkreslení z důvodu nesprávného kódování.

EVS (2015): European Values Study Longitudinal Data File 2008-2010. GESIS Data Archive, Cologne. ZA4804 Data file Version 3.0.0, [doi:10.4232/1.12253](https://doi.org/10.4232/1.12253)

Podíl osob ve věku 18 +, kteří jsou členem organizace

Oblasti	Itálie	Nizozemí	Česká republika	Rakousko	Německo	Slovensko	Polsko
Sociální služby	4,2%	25,1%	6,3%	7,3%	4,6%	3,5%	1,1%
Náboženské nebo církevní organizace	10,3%	33,8%	6,9%	13,4%	8,2%	8,6%	3,6%
Vzdělávací a kulturní aktivity	8,5%	35,9%	10,5%	8,6%	5,2%	3,5%	1,1%
Odborové svazy	5,1%	22,1%	6,0%	7,8%	6,1%	4,8%	4,5%
Politické strany	3,6%	11,9%	3,2%	6,4%	3,1%	1,4%	0,8%
Místní politické akce	2,6%	11,8%	2,4%	2,2%	1,1%	2,1%	0,6%
Lidská práva	2,9%	24,0%	1,1%	3,2%	1,4%	0,3%	0,3%
Ochrana ŽP a práv zvířat	2,9%	38,9%	5,8%	8,2%	3,8%	2,2%	0,8%
Profesní sdružení	4,8%	18,1%	4,4%	4,2%	4,2%	2,1%	1,9%
Práce s mládeží	6,1%	7,3%	4,7%	3,3%	2,8%	2,6%	2,5%
Sporty a rekreace	9,5%	47,0%	19,8%	13,2%	18,7%	5,9%	1,9%
Ženská sdružení	0,5%	7,5%	3,6%	4,7%	3,5%	2,2%	0,9%
Mírová hnutí	1,5%	3,6%	1,1%	1,7%	0,6%	0,5%	0,5%
Organizace zabývající se zdravím	4,2%	14,2%	3,7%	4,3%	3,2%	3,4%	0,5%
Ostatní skupiny	5,1%	11,8%	5,5%	6,1%	5,9%	5,0%	2,4%

EVS (2015): European Values Study Longitudinal Data File 2008-2010. GESIS Data Archive, Cologne. ZA4804 Data file Version 3.0.0, [doi:10.4232/1.12253](https://doi.org/10.4232/1.12253)

Podíl osob ve věku 18 + , kteří vykonávají dobrovolně neplacené práce

Oblasti	Nizozemí	Česká republika	Rakousko	Německo	Slovensko	Polsko
Sociální služby	13,2%	3,7%	5,4%	2,3%	1,9%	0,8%
Náboženské nebo církevní organizace	12,9%	4,2%	7,6%	3,6%	4,3%	2,5%
Vzdělávací a kulturní aktivity	12,7%	6,0%	5,6%	3,0%	1,7%	0,5%
Odborové svazy	3,1%	3,3%	1,7%	1,2%	1,4%	1,0%
Politické strany	2,9%	2,0%	2,7%	1,1%	0,8%	0,2%
Místní politické akce	4,6%	1,7%	1,1%	0,2%	1,3%	0,1%
Lidská práva	4,4%	0,9%	1,3%	0,3%	0,1%	0,1%
Ochrana ŽP a práv zvířat	6,0%	4,0%	2,9%	1,2%	0,9%	0,3%
Profesní sdružení	3,8%	2,4%	1,2%	1,1%	1,0%	0,8%
Práce s mládeží	6,1%	3,8%	2,1%	1,9%	1,8%	1,0%
Sporty a rekreace	14,2%	11,0%	6,5%	7,9%	2,9%	1,3%
Ženská sdružení	2,8%	2,6%	2,9%	2,0%	1,3%	0,4%
Mírová hnutí	1,2%	0,7%	0,3%	0,1%	0,3%	0,1%
Organizace zabývající se zdravím	9,5%	2,5%	2,2%	1,5%	2,2%	0,1%
Ostatní skupiny	7,3%	4,9%	4,1%	4,0%	2,7%	1,5%

EVS (2015): European Values Study Longitudinal Data File 2008-2010. GESIS Data Archive, Cologne. ZA4804 Data file Version 3.0.0,
[doi:10.4232/1.12253](https://doi.org/10.4232/1.12253)

A jak se v roce 2017 lidé angažují v rámci komunit?

Věnoval(a) jste se někdy ve volném čase neplacené práci tam, kde žijete?

Podíl osob ve věku 16 – 70 let	ČR	Slovensko	Polsko	Maďarsko
Pomáhat sousedům a přátelům	79%	80%	77%	75%
Pomáhat s údržbou veřejné zeleně, sbírat odpadky, čistit lesy nebo potoky, apod.	45%	51%	46%	53%
Zapojit se do aktivit mezi sousedy (jako pikniky nebo akce mezi sousedy)	49%	51%	48%	47%
Pomáhat v mateřské nebo základní škole	28%	41%	46%	52%
Účastnit se akcí pro chovatele zvířat	23%	27%	38%	32%
Pomáhat s organizací kulturních akcí	29%	28%	29%	29%
Bojovat s živelnou pohromou a pomáhat zraněným	27%	21%	32%	26%
Být aktivní v klubu fanoušků, v neformálních klubech a sportovních týmech	25%	28%	23%	21%
Udržovat národní paměť, opravovat pomníky, obnovovat historická místa	13%	19%	24%	20%

Pozn.: Populace ve věku 16-70 let, Reprezentativní výběr; Báze: Celkový soubor V4 n=2032, ČR n=510, SR n=516, Polsko n=505, Maďarsko n=501.

Základní zjištění z výzkumného projektu „Posilování občanské participace v zemích V4“, podpořeného grantem Visegradský fondem 2017.
Institut STEM (Praha) Instytut spraw publicznych (Varšava), Political Capital Institute (Budapešť) a Inštitút pre verejné otázky IVO (Bratislava).

Koncepce rozvoje dobrovolnictví v České republice s akcentem na zajištění regionální
a oborové dostupnosti dobrovolnictví v podobě dobrovolnických center

CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_029/0003724

Itálie

- Definice dobrovolnictví vznikla v roce 1991 ze zákona 266/91 „Rámcový zákon o dobrovolnictví“ a výslovně uvádí, že dobrovolnická činnost musí být: spontánní, bezplatná, bez zamýšlených výplatních cílů a měla by být určena výhradně pro účely solidarity.
- Dnes cca 6,6 mil. dobrovolníků z 60,6 mil. obyvatel tj. 10,9 %.
- Dobrovolnické organizace jsou součástí „třetího sektoru“ spolu s friendly society, social cooperatives, social companies, philanthropic entities, social promotion associations.
- Nejčastější dobrovolnictví je v oblasti sociální péče, zdravotnictví a ošetřovatelství.
- V roce 2001 byla přijata charta (Volunteering Values Charter) – poskytuje jednotné soudržné cíle a principy pro organizace, dobrovolníky jako jednotlivce, a učitelé z různého kulturního, náboženského a ideologického vyznání.
- **Ministerstvo práce a sociální politiky**, je klíčově zodpovědné za dobrovolnictví a udává na národní úrovni priority a cíle v oblasti dobrovolnictví a vyhlašuje výzvy pro financování projektů, o něž mohou jednotlivé dobrovolnické organizace žádat.
- V loňském roce bylo podpořeno 78 projektů za 43 mil. euro.
- Stát poskytuje daňové zvýhodnění jednotlivcům i firmám, kteří přispívají dobrovolnickým asociacím částkou ve výši do pěti promile svého příjmu.

Itálie

- Od 6. června 2016 začala reforma třetího sektoru (cílem je sjednocení fungování třetího sektoru).
- V červenci 2017 byla přijata první část reformy s názvem „The Third Sector Code“, která definuje dobrovolníka a zakládá jednotný národní registr dobrovolnických organizací (National Third Sector Entities Register).
- Management těchto registrů zůstává na regionálních úrovních, pokrývá všechny sektory dobrovolnictví, a obsahuje kritéria pro registraci organizací.
- Národní registr bude přístupný veřejnosti, což zajišťuje větší transparentnost.
- Reformou vznikne národní výbor pro třetí sektor (National Committee of Third Sector) a národní kontrolní orgán (National Control Body).

Itálie

- Itálie je rozdělena na 20 regionů a je 107 provincií.
- Od roku 2001 jsou regionům svěřeny správní a zákonodárné pravomoci. Regiony mohou vytvořit vlastní legislativní rámec týkajících se dobrovolnických činností a třetího sektoru v souladu s národním Zákonem pro dobrovolnictví 266/91.
- Na úrovni regionu existují regionální registry, do kterých se dobrovolnické organizace musí zapsat, aby mohly získat finanční prostředky (dotace plynou z národních zdrojů).
- Na národní úrovni neexistují národní programy zaměřené na podporu dobrovolnictví. Programy třetího sektoru, jehož jsou dobrovolnické organizace součástí, spadají do působnosti regionů, čímž je zajištěna subsidiarita a tím řešení specifických potřeb každého regionu. Potřeba vzniku dobrovolnických organizací je tak „bottom up“ proces.

Itálie

- Existuje úzká spolupráce mezi dobrovolnickými organizacemi a místními orgány. Zároveň existuje i kooperace na národní úrovni, a to mezi třetím sektorem a veřejnými institucemi.
- Existují regionální dobrovolnická centra, které fungují v každém regionu (regionální působnost). Mají za cíl podporovat dobrovolnické aktivity, poskytují služby dobrovolnickým organizacím registrovaným i neregistrovaným v regionálních registrech. Mezi tyto služby patří bezplatné poskytování informací a poradenství, a to v oblasti právní, daňové, administrativní a účetní. Zajišťují také školení, podporu v komunikaci a pomoc s přípravou projektových žádostí.
- Dobrovolnická centra jsou financována bankovními nadacemi BOF (Bank Origin Foundation), které musejí na tuto činnost poskytovat nejméně jednu patnáctinu svých příjmů. Dalším zdrojem jsou například prostředky z ESF.
- Působení dobrovolnických organizací je rozdílné dle území (město x venkov; severní regiony x jižní regiony)

Německo

- V roce 2014 bylo do dobrovolné činnosti zapojeno 43,6 % německé populace ve věku 14 +
- Nejvyšší míra dobrovolnictví je v sektorech:
 - sport a cvičení (16,3 % lidí ve věku 14+);
 - školní nebo MŠ (např. divadelní nebo hudební skupiny, pěvecké sbory, kulturní sdružení);
 - sociální oblast (např. sociální péče a úlevy);
 - církevní nebo náboženská oblast (např. farní výbory, církevní organizace nebo náboženské obce).
 - Menší míra zapojení je v oblasti spravedlnosti a kriminality; zdravotnictví nebo odborné zájmové skupiny mimo práci.
- Německu obecně existuje vysoká decentralizace
- Odpovědnost za otázky týkající se dobrovolné občanské angažovanosti je rozdělena mezi federální a regionální úroveň.
- Na federální úrovni má hlavní odpovědnost za dobrovolnictví Ministerstvo pro rodinné záležitosti, starší občany, ženy a mládež, neexistuje však žádný zákon upravující dobrovolnictví na národní úrovni, ale v zákonech jsou upraveny dílčí části.
- Ministerstvo podporuje decentralizaci a co nejmenší formalizaci dobrovolnictví.

Německo

- Zastřešující dobrovolnickou organizací je federální asociace dobrovolnických center, BAGFA („Spolková pracovní skupina dobrovolnických agentur, 1997) a regionální sdružení LAGFAS.
- BAGFA byla pověřena zastupováním potřeb a zájmů dobrovolnických center na federální politické úrovni.
- Finanční příspěvky od státu dostává jenom BAGFA, a to na služby, servis dobr. organizacím, ministerstvo neposkytuje finanční prostředky jednotlivým dobro. organizacím. Členské organizace BAGFY hradí členské příspěvky.
- V roce 1964 vstoupil v platnost zákon o podpoře dobrovolného sociálního roku (FSJ) a v roce 1991 vstoupil v platnost zákon o podpoře dobrovolného ekologického roku (FÖJ).
- V roce 2008 byly oba sjednoceny v rámci zákona o podpoře dobrovolných služeb mládeže (JFDG). → otevřeno pro lidi, kteří nedosáhli věku 27 let.
- Federální dobrovolnická služba začala 1. července 2011. Právním základem je zákon o federální dobrovolnické službě (BDFG - Bundesfreiwilligendienstgesetz).

Německo

- „Dobrovolný rok sociální služby“ (FSJ) a „Dobrovolný rok ekologické služby“ (FOEJ) jsou otevřeny každému, kdo ukončil povinnou školní docházku, je mladší 27 let a chce se dobrovolně věnovat po dobu 6 až 18 měsíců v Německu nebo v zahraničí. FSJ a FÖJ jsou podporovány legislativou a federální vládou
- Účastníci, kteří vykonávají občanské služby (FSJ/FOEJ) jsou zpravidla pojištěni jako nezávislí členové vládního plánu pojištění
- V roce 2002 byla založena Federální síť pro občanskou angažovanost (Bundesnetzwerk Buergerschaftliches Engagement, BBE) s finanční podporou federální vlády, která propojila dobrovolnické organizace, podnikatelský sektor a veřejné orgány v souladu s doporučeními Komise o budoucnosti občanských aktivit.
- Národní šetření o dobrovolnictví a občanské angažovanosti" (tzv. „Freiwilligensurvey“) v roce 1999 vydává každých 5 let ministerstvo za účelem prozkoumání všech forem dobrovolnictví, včetně občanské angažovanosti v neformálních organizacích
- V Německu, existuje velká rozmanitost ve způsobu financování jednotlivých dobr. organizací, neexistuje jednotný mechanismus (každá organizace si prostředky zajišťuje sama, např. z obvodu města Berlína), ale každý obvod města, město, region, spolková republika má svůj přístup dle potřeby území a buď vyčlenění prostředky nebo ne.

Nizozemí

- Dobrovolnictví spadá do působnosti Ministerstva zdravotnictví, sociálních věcí a sportu.
- Tématu dobrovolnictví se věnují celkem tři zákony:
 - zákon o sociální podpoře z roku 2007; zde je uveden přímo termín dobrovolnictví.
 - zákon o dlouhodobé péči (o starší obyvatele);
 - zákon o zdravotním pojištění.
- Definice dobrovolnictví : činnost vykonávanou dobrovolně, ve prospěch druhých a bez nároku na odměnu. Holandský právní systém předpokládá, že se občané buď vzdělávají, nebo pracují; dobrovolnictví je vykonáváno mimo tyto činnosti a nemá je nahrazovat.
- Většina dobrov. organizací, ale i dobrovolnických center a dalších subjektů působících ve sféře dobrovolnictví či využívající práci dobrovolníků (vč. Červeného kříže, mládežnických organizací, Humanitas, některých politických stran) je členy zastřešující organizace NOV; její působnost však spočívá spíše ve snaze lobbovat za zlepšení postavení dobrovolnictví v nejvyšší politice, která se v posledních letech od tohoto tématu spíše odklání;
- Objem financí ze strany státu vytrvale klesá, v současnosti plynou dobrovolnickým organizacím příspěvky nejčastěji z povinných odvodů loterijních společností, z příspěvků soukromých fyzických i právnických osob, ale i ze zpracovávání různých projektů, působení na poli lektorské činnosti, poradenství, výzkumu.

Nizozemí

- Dobrovolnické činnosti se dlouhodobě věnuje přibližně 50 % populace s přibližně rovnoměrným zastoupením žen a mužů; v Nizozemsku je široce rozšířen zvyk oslovit konkrétní osobu s žádostí o konkrétní dobrovolnou pomoc; až 60 % dobrovolníků bylo „angažováno“ právě tímto způsobem.
- Jednou z nejfrekventovanějších oblastí dobrovolnické práce je sociální péče a péče o dlouhodobě nemocné, příp. seniory; to vychází z obecného požadavku, aby lidé nejprve hledali pomoc v okruhu své rodiny, příbuzných, sousedů a nejbližšího sociálního okolí a teprve po vyčerpání všech uvedených možností žádali o státní sociální podporu.
- Problematika dobrovolnictví se řeší na úrovni obcí se samosprávnou působností; těch je v Nizozemsku asi 400 a každá k ní zaujímá poněkud odlišné stanovisko. Neexistuje jednotná politika dobrovolnictví.
- Místní dobrovolnické organizace a jejich působnost vycházejí vždy z individuálního charakteru dané lokality.
- Dobrovolníci mají nárok pouze na náhrady cestovních výdajů, které však nesmějí přesáhnout 1500,- euro ročně; v případě vyšší částky by tuto museli zdanit, čímž by se vyloučili z dobrovolnictví; pouze výjimečně a na základě odůvodněných vyšších cestovních nákladů lze nárokovat vyšší částku.
- Téměř v každé větší obci působí alespoň jedno dobrovolnické centrum; některá centra pak mají pobočky i v obcích bez vlastního centra.

Rakousko

- Nejdůležitější instituce, do jejichž kompetencí oblast dobrovolnictví v Rakousku spadá, je Spolkové ministerstvo práce, sociálních věcí a ochrany spotřebitelů (BMSK).
- Rakouská rada pro dobrovolnictví včele s ministrem BMSK
 - je zastupujícím orgánem a konzultačním nástrojem pro rakouskou vládu v procesu modernizace dobrovolnické politiky
 - slouží jako fórum pro diskusi a institucionalizovaný dialog mezi tvůrci politiky na jedné straně a zástupci dobrovolnických organizací ze všech oblastí společnosti na straně druhé
- V roce 2012 schválila rakouská federální vláda zákon o dobrovolnictví. Zákon se týká formálního dobrovolnictví a jeho cílem je podpořit dobrovolnické aktivity a jejich propagaci. Hlavními oblastmi řešenými touto novou rakouskou legislativou jsou:
 - podpora dobrovolnických organizací, dobrovolnického pasu a periodického dobrovolnického hlášení;
 - ustavení Dobrovolného sociálního roku, Dobrovolného environmentálního projektového roku, Služby na památku holokaustu, Zahraniční mírové služby, Zahraniční sociální služby a Dobrovolného integračního roku, jakož i právní ochrana účastníků;
 - ustavení Rady pro dobrovolnictví;
 - ustavení Fondu k zajištění zapojení do dobrovolnictví

Rakousko

Klíčové národní programy, které stimulují dobrovolnictví na národní úrovni

- Rakouské dobrovolnické ocenění
 - Od Mezinárodního roku dobrovolnictví 2001 Rakousko uděluje ocenění asi 20 „dobrovolníkům roku“ v šesti kategoriích.
- Rakouský pas na dobrovolnictví
 - V roce 2005 rakouská vláda vytvořila rakouský dobrovolnický pas na podporu dobrovolného zapojení. Tento pas byl zaměřen především na mladé lidi, aby podpořili uznání jejich dobrovolné angažovanosti a podpořili myšlenku, že se „vyplatí“ být dobrovolníkem. Tento pas umožňuje dobrovolníkům zdokumentovat jejich dobrovolné zapojení po celý život.
- Práce za dobrovolný sociální rok
 - Dobrovolný sociální rok (FSJ) v Rakousku nabízí od roku 1968 Společnost pro podporu dobrovolných sociálních služeb. Činnosti společnosti jsou financovány především (z 95 %) organizacemi, v nichž mladí lidé pracují jako dobrovolníci. Zbytek financování je poskytován prostřednictvím subvencí územních vlád a federálních ministerstev.
 - Cílem FSJ je pomoci profesnímu zaměření mládeže a mladých lidí (17 až 26 let). Cílem FSJ je podporovat dobrovolné zapojení mladých lidí, přispívat k jejich odborné přípravě, snižovat nezaměstnanost a poskytovat poradenství a úvod do profesí sociální péče. Pokud se rozhodnou pro FSJ, mohou mladí lidé pracovat po dobu deseti až jedenácti měsíců v sociální instituci v Rakousku. Úspěšní žadatelé mohou pracovat v organizacích, které pomáhají osobám se zdravotním postižením, starším lidem, dětem nebo dospívajícím, bezdomovcům nebo jiným skupinám

Rakousko

Regionální/zemská dobrovolnická centra

- V každé zemi existuje regionální dobrovolnické centrum, která jsou sdružena do asociace dobrovolnických center, které vytváří standardy pro dobrovolnická centra, přenos příkladů dobré praxe, zástupci asociace jsou členy rady pro dobrovolnictví .
- Nezávislé státní dobrovolnické centrum Horního Rakouska (ULF)
 - je zřízen Spolkovým ministerstvem práce a Odboru sociálních věcí ve spolkové zemi Horní Rakousy (tj. pilotní projekt rakouské federální a hornorakouské vlády)
 - jeho cílem je ověřit schopnost fungování samostatného dobrovolnického centra, jehož účelem je získávat dobrovolníky pro každého, kdo aktuálně nějaké potřebuje.
 - ULF žádnou dobrovolnickou činnost nevyvíjí, nýbrž koordinuje dobrovolníky v jiných organizacích.
 - Cílem centra je
 - podporovat solidaritu a vzájemnou podporu ve společnosti
 - posílit soudržnost mezi generacemi, kulturami a společenskými třídami
 - lépe využívat potenciál starších lidí po ukončení aktivní kariéry
 - povzbuzovat mladé lidi, aby se stali novými dobrovolníky
 - posílit budování týmu mezi zaměstnanci na plný úvazek a dobrovolníky
 - zlepšit rámec pro dobrovolnou angažovanost v širokém měřítku

Polsko

- **Kancelář předsedy vlády, Odělení občanské společnosti** podporuje legislativu a iniciuje právní změny utvářejícího se rozvoje dobrovolnictví.
- Zákonem ze dne 12. září 2017 byl ustanoven **Národní institut svobody - Středisko pro rozvoj občanské společnosti**, který je výkonným orgánem v oblasti podpory rozvoje občanské společnosti, jakož i veřejně prospěšných činností a dobrovolnictví.
- Jeho úkolem je řídit programy podporující rozvoj občanské společnosti a shromažďovat a analyzovat data ze všech oblastí spolupráce mezi státní správou a občanským sektorem.
- Zastřešující organizací je **Síť dobrovolnických center** (Ogólnopolska Sieć Centrów Wolontariatu), která má své standardy jak pro regionální, tak zvláště pro lokální dobrovolnická centra.
- U regionálních dobrovolnických center jsou standardy na 1/Školení, 2/Zprostředkování dobrovolníků, 3/Poradenství v oblasti dobrovolnictví; 4/Technicko-organizační (Činnosti regionálních dobrovolnických center z hlediska technických podmínek organizace kanceláře; 5/Podpora (propagace) dobrovolnictví

Slovensko

- Pro oblast dobrovolnictví je klíčovou institucí Ministerstvo vnitra SR, konkrétně:
 - Úřad zmocněnce Vlády SR pro Rozvoj Občanské Společnosti;
 - Regulační rámec spadá pod Odbor všeobecnej vnútornej správy SR .
- Zastřešující organizace je Platforma dobrovolnických center a organizací, jejímž hlavním cílem je podporovat vytváření příznivého prostředí pro rozvoj dobrovolnictví.
- Hlavní činnosti
 - budováním infrastruktury dobrovolnictví na Slovensku – podporou vzniku nových dobrovolnických center a zvyšováním kvality stávajících dobrovolnických center ve spolupráci s organizacemi, které podporují dobrovolnictví
 - obhajobou ekonomického a právního postavení dobrovolnických center a organizací,
 - prosazováním finanční podpory dobrovolnictví, vytvářením grantových schémat a dárcovství na podporu dobrovolnictví a budováním nových dobrovolnických center
 - začleňováním dobrovolnictví do legislativy,
 - podporou rozvoje kapacit a zvyšováním kvalifikace pracovníků a dobrovolníků nevládních organizací a institucí veřejné správy, samosprávy, církve a podnikatelské sféry,
 - podporou vzniku a rozvoje pracovní pozice koordinátorů a koordinátorek dobrovolníků v nevládních a veřejných organizacích,
 - prosazováním dobrovolnictví jako nástroje neformálního a podporou zavádění dobrovolnictví a služby pro komunitu do formálního vzdělávání,
 - prosazováním dobrovolnictví jako nástroje přípravy pro trh práce

Inspirace pro ČR

- 1. Jednotná evidence/registry (Itálie, Slovensko, Polsko)**
- 2. Posílení spolupráce s regiony/kraji**
 - Rakouska (role zemí při zřizování regionálních dobrovolnických center nap. ULF),
 - Itálie (Ministerstvo práce a sociální politiky výrazně uplatňuje princip subsidiarity a spolupráci národní úrovní s regionální).
- 3. Vytvoření národní platformy dobrovolnických center s vlastní právní subjektivitou - profesní asociace (viz Rakousko Slovensko, Polsko, atd.)**
 - Přijímání vlastních standardu (autoregulace)
 - Akreditovaná školení (viz příklad Slovensko)
 - Partner pro centrální orgány státu v rámci koncepční činnosti, nastavení dotačních titulů do potřebných oblastí
 - Propagace dobrovolnictví

Inspirace pro ČR

4. Posílení spolupráce s municipalitami

- Německo, Nizozemí, Itálie - Podpora vzniku dobrovolnických center orientovaných na lokální problémy (a financovaných alespoň částečně prostřednictvím obecní samosprávy)

5. Speciální národní dobrovolnické programy pro seniory (např. Rakousko, Německo)

- Německo: Federální modelový program dobrovolnických center pro seniory, který proběhl v letech 1993-1997, zkoumal různé způsoby, jak lépe využívat zkušenosti a znalosti starších lidí ve prospěch širší společnosti ve světle demografických změn. Program vedl k vytvoření 44 dobrovolnických center pro starší lidi po celém Německu.

6. Možnosti vzdělávání a odborné přípravy pro dobrovolníky

- „Akademie pro dobrovolnictví v Německu“, která se specializuje na poskytování všeobecného vzdělání pro dobrovolnický sektor.
- V Rakousku vzdělávání organizují regionální/zemská centra, např. ULF ve spolupráci s ostatními dobr. organizacemi vytváří společný kurz.

Inspirace pro ČR

7. Regionální dobrovolnická centra

- V jednotlivých zemích dobrovolnická centra poskytují různé služby, ale dá se zobecnit že jejich vliv a potřebnost v základní dobrovolnické infrastruktuře je zásadní ve všech zemích.
- Jako jeden z důvodů je uváděn klesající vliv sociálního prostředí (např. rodiny, sousedství, církve a zaměstnavatelé) na individuální život, rozvolnila se vazba k sociálně-kulturnímu prostředí a tím se snížila motivace pro zapojení občanů do neformálního dobrovolnictví. Místo toho lidé začali hledat nová témata nebo projekty, které nabízejí možnosti pro zapojení a účast a které odpovídají jejich vlastní míře odhodlání. Kvůli tomuto vývoji organizace zabývající se dobrovolníky ztrácejí své tradiční kanály pro nábor, využívají dobrovolná centra jako alternativní způsob, jak uspokojit potřebu dobrovolníků.
- Zprostředkovatelská role dobrovolnických center se projevuje v transformaci dobrovolnictví. Dobrovolnická centra povzbuzují organizace zapojené do dobrovolnictví, aby své příležitosti více přizpůsobovaly očekáváním současných potenciálních dobrovolníků.